

Димчо Дебелянов

Без да искаш – да заспиш
(Декемврийски монолог)

На Бедния Хайнрих

(На креват – солидна постройка от газени сандъци и чамови дъски – лежи възник неразсъблечен и с обуца млад човек, разтворил широко нозе, с ръце, сключени под главата. Малка ламба с опушено от едната страна стъкло хвърля бедна светлина в почти голата стая. Ненакладената печка смирено дреме.)

Измамих се аз... Дааа! Така е то, като слуша човек хората. Иди, каже, в София, работа ще намериш, ще се наредиш. Запиши се в университета и карай! Няма и да усетиш как ще свършиш. Като ги слушаше човек, виждаше му се лесно, като по вода. А пък то!... И първия семестър май не ще се изкара. Нейсе!... И това имало да ни мине през главата... Наесен аз зная какво ще правя. Не ми трябва ни София, ни следване, ни студенти, ни студентки, дявол ги взел! Аз мислех живот да живея, пък то бамбашка работа излезе. Ще стана аз даскал. Дето и да е, само тука да не съм. Денка добре ми думаше. Хе-хе, ти в София ще ходиш, студент ще ставаш. Голяма работа! Па пиши поне чат-пат... Хм!... Де я да ме види сега на кой съм хал? Ще се върна лятос, защото сега ме е срам. Ще я накарам да станем заедно даскали в едно село. Може и да се сгодим даже. Ей че живот ще бъде! Може и да се оженим на бърза ръка. Мъничко селце и в селцето къща и в къщата двамата с нея. Ставам сутрин аз малко махмурлия. Денке, кафе или чай, а? Чай! Добре! Отиваме на училището. То май студеничко, ветровито, ама нищо. То пък и учение ще бъде я! Вечер се връщаме раничко. Мръква. Запалваме печката отгоре с колела, да може и да се готви. Аз лежа на кревата по гащи и по риза и чета. Чета напр. някоя книжка. Денка седи до печката и готви фасул или пък леща. Става ли? – Още малко да поври. Добре, ще почакам. Ами чушка тури ли? – Турих, ама само една, аз люто не обичам. *(Червата на младия човек възторжено изкуркват.)*

По Коледа с колегите ще дадем представление „Двамата железари“ или пък „Виновен“, или пък „Борислав“. Защо не? Да, да! Непременно „Борислав“. Хем тамам му е сега сезона. Аз ще играя Борислав, а пък Денка – Тамара! Ех, че славно ще бъде! *(Младият човек се обръща по очите си.)* „Бориславе, спаси ме“, вика Денка. „Махни сеее!“, рева аз и ритам по сцената. А публиката се смее, та чак примира.

Напролет ще ходим по сватби и кръщенета. Без даскало не може. Барем на чест ще ни имат хората. Пък тука. Никой те не и бръсне. Да пукнеш, няма кой да те погледне. Ама и аз зная какво ще правя. Получим ли заплатата: „Денке, а? Колко да отделим сега за в София? Двайсе, трийсе лева настрана.“ Без да усетим, току-виж дошъл Гергьовден. И по Великден ще дадем някое представление. Дошъл Гергьовден и ние се вече прибираме. Ще претупаме надве-натри изпита, и ще раздадем

свидетелствата. Кмета и настоятелите ще ни дадат гуляй. Аз може и да се напия. И ще пея. Някоя руска песен... „Там проклялис ми пред луной сияниям...“ Кмета и настоятелите ще ме гледат. Знам ги аз тия работи...

И дохождаме в София. Спираме в някой хотел, ама не от най-скъпите. Още първата вечер в „Батенберг“. Пий сега, Денке. А път тя ми се хили...

На другия ден ставаме късно. Няма защо да бързаме. Наобядваме се в „Колумбос“ и тръгваме – къде? В градската градина. Иде някой отсреща...

О-хооо-о! Здравсти бе! Къде се губиш?...

(Младият човек ненадейно заспива.)

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: Силвия Гогова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/6196>]